

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ

ΤΑΞΗ: Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ

Α. ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ ΓΙΑ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

1. Brenno duce Galli, deletis **legionibus** Romanorum, everterunt urbem Romam praeter Capitolium, pro quo immensam pecuniam acceperunt. Tum Camillus absens dictator est factus; is Gallos iam abeuntes secutus est: quibus interemptis aurum omne recepit. Quod illic appensum civitati nomen dedit.
2. Cum P. Cornelius Nasica ad Ennium poetam venisset eique [...] ancilla dixisset **eum** domi non esse, Nasica sensit illam domini iussu id dixisse et illum intus esse. Accipe nunc quid postea Nasica fecerit. Paucis post diebus cum Ennius ad Nasicam venisset et eum **a ianua** quaereret exclamavit Nasica se **domi** non esse etsi domi erat. Tum Ennius indignatus [...] «Quid?» inquit «Ego non cognosco vocem tuam?» Visne scire quid Nasica responderit?
3. Itaque cavete periculum, tutamini patriam. **Opibus** urbis nolite confidere. Fiduciam, quae nimia vobis est deponite. Neminem credideritis patriae consulturum esse, nisi vos ipsi patriae consulueritis. Mementote rem publicam in extremo discrimine **quondam** fuisse!
4. Cum Accius ex urbe Roma Tarentum venisset, ubi Pacuvius grandi iam aetate recesserat, devertit ad eum. Accius, qui multo minor natu erat, tragoediam suam, cui «Atreus» nomen est, ei desideranti legit. Tum Pacuvius dixit sonōra quidem esse et grandia quae scripsisset, sed vidēri tamen ea sibi duriōra et acerbiōra.

Β. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε τα αποσπάσματα 1, 2 και 4.
(Μονάδες 20)
2. Να βρείτε μία ετυμολογικά συγγενή λέξη στα παραπάνω αποσπάσματα για τις παρακάτω λέξεις της νέας ελληνικής: **δωμάτιο, βήμα, ουσιαστικός, μινιατούρα, εντός, όνομα, δηλητήριο, φύση, πείθω, ντεπόζιτο**.
(Μονάδες 10)

3. i. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ) σύμφωνα με τις ιστορικές σας γνώσεις για τη λατινική γλώσσα.

α) Το επίθετο «λατινική» καλύπτει όλες τις πτυχές του πολιτισμού των Ρωμαίων.

β) Στη βάση της ρωμαϊκής λογοτεχνίας βρίσκεται ο Ησίοδος.

γ) Μεγάλη ανάπτυξη της λατινικής λογοτεχνίας παρατηρείται κατά τα ελληνιστικά χρόνια.

δ) Το κίνημα των Νεωτέρων συνέβαλε στην αναγέννηση της λατινικής λογοτεχνίας.

ε) Ο Κικέρωνας εντάσσεται ανάμεσα στους καλύτερους συγγραφείς παγκοσμίως.

(Μονάδες 5)

ii. Ποιοι διαπρέπουν στην ιστοριογραφία στα χρόνια του Κικέρωνα και τι γνωρίζετε για αυτούς;

(Μονάδες 5)

4. i. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

abeuntes: την ονομαστική ενικού και πληθυντικού του ουδετέρου

opibus: τη γενική ενικού και πληθυντικού

discrimine: την κλητική ενικού και την ονομαστική πληθυντικού

urbe: τη γενική και αιτιατική πληθυντικού

(Μονάδες 4)

ii. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω αντωνυμίες:

is: την ονομαστική ενικού και την αφαιρετική πληθυντικού στο θηλυκό γένος

quibus: τη γενική ενικού και την αιτιατική πληθυντικού στο ουδέτερο γένος

vos: την γενική ενικού και τη δοτική πληθυντικού στο πρόσωπο που βρίσκεται

ipsi: την αιτιατική ενικού και τη γενική πληθυντικού στο ουδέτερο γένος

neminem: τη γενική ενικού και τη δοτική πληθυντικού

(Μονάδες 5)

iii. **extremo, minor:** να γραφούν οι άλλοι βαθμοί των επιθέτων στον ίδιο τύπο (δηλαδή ίδια πτώση, αριθμό και γένος με τον τύπο που δίνεται). Στη συνέχεια να σχηματίσετε το επίρρημα για καθένα από τα παραπάνω επίθετα και τα παραθετικά του επιρρήματος.

(Μονάδες 6)

5. i. **factus est**: να κλιθεί η προστακτική ενεστώτα και μέλλοντα ενεργητικής φωνής.

erat: να κλιθεί η προστακτική ενεστώτα και μέλλοντα.

nolite: να κλίνετε το ρήμα στην οριστική και υποτακτική ενεστώτα

(Μονάδες 6)

ii. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους για καθένα από τα παρακάτω ρήματα (για τους περιφραστικούς τύπους να ληφθεί υπόψη το υποκείμενο):

recepit: α' πληθ. υποτακτικής ενεργητικού ενεστώτα

accipe: β' πληθ. οριστικής ενεργητικού υπερσυντέλικου

cognosco: γενική ενικού της μετοχής ενεστώτα στο αρσενικό γένος

fecerit: απαρέμφατο μέλλοντα

credideritis: ο ίδιος τύπος στον ενεστώτα

(Μονάδες 5)

iii. **tutamini**: να γραφούν τα απαρέμφατα όλων των χρόνων (να ληφθεί υπόψη το υποκείμενο).

(Μονάδες 4)

6. i. Να αναγνωριστούν συντακτικά οι υπογραμμισμένες λέξεις:

legionibus, eum, a ianua, domi, opibus, quondam.

(Μονάδες 6)

ii. Να αναγνωρίσετε πλήρως τις παρακάτω δευτερεύουσες προτάσεις (είδος, συντακτική θέση, εισαγωγή, εκφορά, δικαιολόγηση εκφοράς)

cum Ennius ad Nasicam venisset

qui multo minor natu erat

(Μονάδες 6)

7. i. **nolite confidere**: να δηλώσετε την απαγόρευση με άλλον τρόπο.

(Μονάδες 3)

ii. Να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική και να δηλώσετε το ποιητικό αίτιο:

Galli urbem Romam everterunt.

Quod illic appensum civitati nomen dedit.

(Μονάδες 4)

iii. **Tum Pacuvius dixit [...] videri ea sibi duriora et acerbiora:** Να αναφέρετε το συντακτικό φαινόμενο που παρατηρείται στην υπογραμμισμένη φράση και να το εξηγήσετε.

(Μονάδες 2)

iv. Στα παρακάτω παραδείγματα, να αντικατασταθεί ο προσδιορισμός του τόπου **domi** από το **Athenae** και ο προσδιορισμός του τόπου **Tarentum** από το **Graecia** ώστε να δηλώνεται η ίδια επιρρηματική σχέση.

...ancilla dixisset eum **domi** non esse...

Cum Accius ex urbe Roma **Tarentum** venisset...

(Μονάδες 4)

v. **Camillus absens dictator est factus:** να μετατρέψετε σε απαρεμφατική σύνταξη την παρακάτω πρόταση με εξάρτηση **Camillus dixit:**

(Μονάδες 4)

vi. **paucis post diebus:** να γράψετε την ισοδύναμη φράση και να δικαιολογήσετε σε αυτήν τη διαφορετική χρήση της λέξης post.

(Μονάδα 1)

BONA FORTUNA!!!